

І ГЛЕБУ, МЫ ЗАЎТРА СТВОРЫМ ДЛЯ СЯБЕ І НАШЧАДКАЎ»

для паляпшэння экалагічнага становішча ў раку падсялілі шчупака, таўсталобіка, белага амура, карася.

— У Еўропе і Амерыцы за любыя дзеянні, якія наносзяць шкоду прыродзе, прадугледжаны вялікія штрафы. Напрыклад, у Канадзе, калі выкінеш з машыны недакурак, заплаціш штраф у памеры 500 долараў. У нас жа штрафы за больш істотныя парушэнні складаюць ад сілы адзін мільён рублёў. Ці плануецца павялічыць іх памер?

— У нас таксама ёсць сістэма аховы прыроды, прадугледжваюцца штрафы, у тым ліку за выкіданне недакурак з машыны. Міліцыя адсочвае такія выпадкі, фатаграфуе. Нашы супрацоўнікі робяць захады для таго, каб таго не здаралася. Але, на жаль, негатывыя выпадкі пакуль хапае.

Што датычыцца штрафаў, то ў нас яны вызначаюцца ў адпаведнасці з базавымі велічынямі: калі апошнія павялічваюцца, дык яны таксама растуць. Думаю, не ўсе людзі пагодзяцца, што мільён рублёў — невялікая сума для штрафу. Акрамя штрафаў парушальнікі аплачваюць шкоду, нанесеную прыродзе.

нае скошванне расліны і іншыя аграэхнічныя мерапрыемствы. Таксама ў законе «Аб раслінным свеце» сказана, што самі землекарыстальнікі нясуць адказнасць за распаўсюджванне інвазіўных відаў. Калі яны не праводзяць мерапрыемствы па барацьбе з небяспечнай раслінай, мы накладваем на іх штрафы. Па кожным землекарыстальніку складаюцца планы, дзе прапісана, якімі сродкамі і калі трэба змагацца з баршчавіком. Нашы службы гэта кантралююць. Адзначу, што ў Гродзенскай вобласці сістэма наладжана і барацьба вядзецца паспяхова. А вось на Віцебшчыне, на жаль, недапрацоўваюць. Дзіўна, аднак так атрымліваецца, што пакуль на людзей не накладуць штрафы, яны самі не пачнуць займацца вырашэннем гэтага пытання.

— Хацелася б даведацца, чаму скарачэцца плошча поле- і лесаахоўных палос — хіба гэта не наносіць шкоду глебам?

— Сапраўды, адсутнасць ахоўных лесапалос прыводзіць да зніжэння банітэту (якасці) глебы, адбываецца выдзіманне пасеваў збожжавых і траў, і ў выніку атрымліваем нашмат

маюць вялікія магчымасці і не толькі абслугоўваюць патрэбы краіны, але і экспартныя пастаўкі. Уласныя энергетычныя патрэбы сваімі сродкамі мы пакуль не забяспечваем. Даўно пастаўлена задача максімальна выкарыстоўваць прыродныя рэсурсы. Гэта і трэскі — біялагічныя віды паліва, і альтэрнатыўныя крыніцы энергіі: вецер, сонца, вада. Выкарыстанне апошніх павялічваецца — у іх ёсць неаблагая перспектыва. Вядзецца ў краіне і пошук радовішчаў нафты, спадарожнага і прыроднага газу.

— Ці плануецца сёлета прадставіць шырокай грамадскасці нацыянальны даклад пра стан навакольнага асяроддзя ў нашай краіне?

— Гэты дакумент Мінпрыроды рыхтуе адзін раз на пяць гадоў. Зараз вядзецца актыўная праца па падрыхтоўцы нацыянальнага даклада за перыяд 2010—2014 гадоў. Ён ужо ўзгоднены з іншымі органамі дзяржаўнага кіравання і праўстаўлены на абмеркаванне грамадскасці. Тэкст размешчаны на афіцыйным сайце Мінпрыроды www.minpriroda.gov.by. Вы можаце азнаёміцца з ім, а калі ў вас будучы нейкія заўвагі ці прапановы, пакінуць іх на сайце. Яны будучы ўлічаны пры падрыхтоўцы канчатковай рэдакцыі нацыянальнага дакладу. Дакумент будзе прадстаўлены на канферэнцыі міністраў аховы навакольнага еўрапейскіх краін «Наваколле для Еўропы» ў 2016 годзе, якая адбудзецца ў Грузіі.

— Прачытаў у інтэрнэце, што Альманскія балоты — самы вялікі балотны комплекс у Еўропе — забруджаны радыяцыйнай яшчэ з сярэдзіны мінулага стагоддзя. Ці праўда гэта? І ці адкрыты доступ для турыстаў на гэтую тэрыторыю?

— Адзначу, што Альманскія балоты адносяцца да ляснага фонду, іх землекарыс-

тальнікамі з'яўляюцца Столінскі і Палескі лясы. У Столінскім лясгасе сапраўды адзначаны такія плямы, дзе ёсць перавышэнні па радыенуклідах. Уся астатняя тэрыторыя не мае перавышэнняў, яна актыўна выкарыстоўваецца ў турызме, на ёй распрацоўваюцца экалагічныя маршруты. Даволі даўно тут дзейнічаюць прыродаахоўныя ўстановы «Сярэдняя Прыпяць» і «Альманскія балоты». Тэрыторыю рэспубліканскіх заказнікаў раю наведваць з гідам, які добра ведае гісторыю гэтых мясцін. Дарэчы, нядаўна Прэзідэнт прыняў рашэнне, згодна з якім госці з-за мяжы мусяць плаціць за наведванне Альманскіх балот.

— Вядомы факт, што вы свабодна размаўляеце па-беларуску і нават чыталі па роднай мове лекцыі па структурнай геалогіі. Ці будзеце і далей выкарыстоўваць яе (магчыма, на нарадах у міністэрстве)? Ці ёсць такая практыка?

— Безумоўна, як іншыя жыхары нашай краіны, мову ведаю і люблю. Сапраўды, чытаў лекцыі па структурнай геалогіі і геатэктоніцы. Зараз назіраем такую сітуацыю — ва ўніверсітэтах шмат замежных студэнтаў, якія вучацца разам з нашымі. Выкарыстоўваецца ў асноўным руская мова, каб інфармацыю разумелі ўсе. На беларускай мове пішам загады, якія ўносім на разгляд у Адміністрацыю Прэзідэнта. Мова шырока выкарыстоўваецца ў справаходстве, думаю, і на нарадах у міністэрстве будзем размаўляць па-беларуску.

Кацярына РАДЗЮК.

radziuk@zviazda.by

Вераніка КОЛАСАВА.

kolasava@zviazda.by

Фотаздымкі Анатоля КЛЕШЧУКА

ПРЫРОДА НЕ ЦЕРПІЦЬ УМЯШАННЯ

— Я жыву ў Мінску непадалёк ад берага Свіслачы і ўвесь час назіраю, як людзі кормяць качак, вавёрак і іншую жывёнасць у дзіцячым парку імя Горкага чым папала, напрыклад, батонамі. Мы думаем, што робім добрую справу, калі падкормліваем крылатых. Але насамрэч мы іх ледзь не забіваем сваёй «дабрынёй». Я ведаю, што ў некаторых краінах Еўропы прадугледжаны спецыяльныя пункты для кармлення дзікіх звяроў і птушак, дзе можна купіць неабходны і, галоўнае, бяспечны для іх корм. Ці прадугледжваецца ў нас развіццё такіх пунктаў?

— Сапраўды, у нашых гарадах жыве шмат птушак і жывёл. І вы маеце рацыю, што людзям трэба ведаць, чым карміць дзікіх жывёл. Зразумела, да кожнага чалавека інспектара не прыставіш. Трэба папулярна растлумачваць гэтыя пытанні, весці інфармацыйную работу. Мы падумаем над тым, як гэта можна ажыццявіць у вялікіх парках. Будзем прымаць меры, каб гэтую праблему вырашыць.

— Сёлета каля пасёлка Мачулішчы назіраю плантацыі баршчэўніка Сасноўскага. Каторы год змагаемся з гэтым злом, але, відавочна, неспяхова. Што трэба рабіць для вырашэння праблемы?

— Хачу заўважыць, што, акрамя баршчэўніка, ёсць яшчэ адна агрэсіўная расліна — сумнік канадскі, які даволі хутка займае цэлыя палі. А самы эфектыўны метада барацьбы з баршчэўнікам — прымяненне гербіцыдаў з наступнай апрацоўкай глебы. У чэрвені-ліпені трэба праводзіць рэгуляр-

меншы ўраджай. Акрамя таго, у культурах, якія вырошчваюцца, павышаецца колькасць забруджальных рэчываў, у тым ліку цяжкіх металаў. Яшчэ тры гады таму грамадзяне пачалі актыўна звяртацца ў Мінпрыроды па пытанні масавай высечкі зялёных насаджэнняў каля дарог. Падчас даследавання праблемы выявілася, што неабгрунтаванае высяканне праводзіцца пад відам навядзення парадку на зямлі.

Каб палепшыць сітуацыю, Мінпрыроды распрацавала комплекс даходаў па ўдасканаленні работ па навядзенні парадку на зямлі і добраўпарадкаванні тэрыторыі населеных пунктаў, улічваючы мерапрыемствы па захаванні і аднаўленні зялёных насаджэнняў, зацверджаных у 2012 годзе. Акрамя таго, спецыялістамі Інстытута лесу НАН Беларусі распрацаваны рэкамендацыі па стварэнні (рэканструкцыі) поле- і лесаахоўных лесапалос. Летась уздоўж аўтамабільных дарог былі створаны зялёныя насаджэнні на плошчы 35,4 км².

ЗА ЎЗНАЎЛЯЛЬНЫМІ РЭСURСАМІ — НЕБЛАГАЯ БУДУЧЫНЯ

— Ці можа Беларусь цалкам забяспечыць сябе энергетычнымі рэсурсамі?

— Наша краіна мае запасы нафты, спадарожнага газу, торфу. Ёсць радовішчы бурарага вугалю, гаручых сланцаў, але пакуль што распрацоўка іх тэхналагічна і эканамічна неэтазгодная. Па меры змяншэння на планеце карысных выкапняў любыя рэсурсы становяцца патрэбнымі. Рэаліі наступныя: пашыраюцца напрамкі эканамічнай дзейнасці ў Беларусі, нафтаперапрацоўчыя заводы

